

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Från yrkesskolan till yrkeshögskolan

Kunnandet som yrkesutbildningen ger i förhållande till yrkeshögskolestudiernas krav

Sammanfattning av resultaten som berör yrkesutbildning

Veera Hakamäki-Stylman, Raisa Hievanen, Maija Aaltola, Ari-Pekka Anttila, Hannele Keränen, Niina Nurkka, Saira Peteri, Kari Ranta, Sini Riihimäki, Annika Stadius, Mika Tammilehto

Innehåll

- Inledning
- Bakgrund till utvärderingen
- Utvärderingsfrågor
- Genomförande av utvärderingen
- Studerande i yrkeshögskolestudier som avlagt en yrkesinriktad examen
- Kompetens hos studerande som avlagt en yrkesinriktad examen
- Stöd för utveckling av färdigheter för fortsatta studier under yrkesutbildningen
- Utveckling av lagstiftningen och bestämmelserna kring yrkesutbildning
- Samarbete mellan anordnare av yrkesutbildning och yrkeshögskolor
- Slutsatser och rekommendationer till anordnare av yrkesutbildning och utbildningsförvaltningen
- God praxis

Inledning

- NCU utvärderade under åren 2022–2023 om de studerande som avlagt en yrkesinriktad examen har de färdigheter som krävs för fortsatta studier vid yrkeshögskola. Samtidigt utreddes hur yrkeshögskolorna stöder sina studerande som avlagt yrkesinriktade examina i kompetensutvecklingen och framskridandet i studierna. Ett mål var också att öka den inbördes förståelsen mellan olika ansvarspersoner inom yrkesutbildningen och yrkeshögskoleutbildningen.
- Den här sammanställningen innehåller resultat, slutsatser och rekommendationer från utvärderingen som berör yrkesutbildningen
- Resultat, slutsatser och rekommendationer som rör yrkeshögskolor finns i en separat [sammanfattning](#).
- Alla utvärderingens resultat, slutsatser och rekommendationer finns i [slutrapporten](#).

Bakgrund till utvärderingen

- Avlagd yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen ger den studerande behörighet för fortsatta studier såväl vid yrkeshögskolor som vid universitet.
- Studievägar från andra stadiet till högskoleutbildning har under de senaste åren aktivt utvecklats i olika arbetsgrupper; när det gäller yrkesutbildningen har utvecklingsarbetet i hög grad följt arbetsgruppens rapport [Klar för urval II](#).
- I arbetet [Vision för högskoleutbildning och forskning 2030](#) och [Utbildningspolitiska redogörelse](#) har uppställts som mål att andelen unga vuxna med högskoleutbildning ska stiga till 50 procent av åldersklassen. Också statsminister Orpos regering har i sitt [regeringsprogram](#) förbundit sig att främja detta mål.
- En ökning av andelen högutbildade unga förutsätter att allt fler personer som avlagt en yrkesinriktad examen fortsätter sina studier vid en högskola.

Utvärderingsfrågor

- Hurdana färdigheter för fortsatta studier ger en yrkesinriktad examensutbildning?
 - Hurdana kunskaper och färdigheter ger en yrkesutbildning i förhållande till yrkeshögskolestudiernas krav?
 - Hur stöder man inom yrkesutbildningen utvecklingen av kunnande och färdigheter som krävs i yrkeshögskolestudier?
- Hur stöder yrkeshögskolorna sina studerande som avlagt yrkesinriktade examina i kompetensutvecklingen och framskridandet i studierna?
- Vilka faktorer främjar och hindrar utvecklingen av färdigheter för fortsatta studier och framskridandet i högskolestudier för studerande som avlagt en yrkesinriktad examen?
- Hur fungerar samarbetet mellan yrkeshögskolor och anordnare av yrkesutbildning?

Genomförande av utvärderingen

Planering av utvärderingen
hösten 2022–början av 2023

Höranden av och diskussioner med olika aktörer

- Undervisnings- och kulturministeriet
- Utbildningsstyrelsen
- Arene, AMKE
- Konsortiet för antagning av yrkeshögskolestuderande
- Lärarorganisationer
- Studerandeorganisationer och YH-studerande

Diskussioner med utvärderingsgruppen

Kartläggning av befintliga uppgifter och material

Insamling och analys av material
våren 2023–början av hösten 2023

Sammanställning av register- och statistikmaterial

- Informationsresursen Koski
- Register över antagning av studerande
- ePUK, den personliga kompetensutvecklingsplanen
- AVOP
- YH karriärbevakning
- Amis-undersökning
- Vipunen

Genomförande av enkäter

- Yrkehögskolornas ledning
- Undervisnings- och handledningspersonalen vid yrkeshögskolorna samt kompetenscheferna
- Anordnare av yrkesutbildning

Workshoppar

- YH-studerande som avlagt yrkesinriktade examina

Analys av materialet och sammanställning av resultaten

Utarbetande av slutsatser och rekommendationer
hösten 2023

Utarbetande av slutsatser och rekommendationer i utvärderingsgruppen

Utvecklingswebbinarium till stöd för färdigställandet av slutsatser och rekommendationer

- Studerande
- Yrkehögskolor:
- Anordnare av yrkesutbildning
- Personal vid högskolor och läroanstalter
- Intressenter

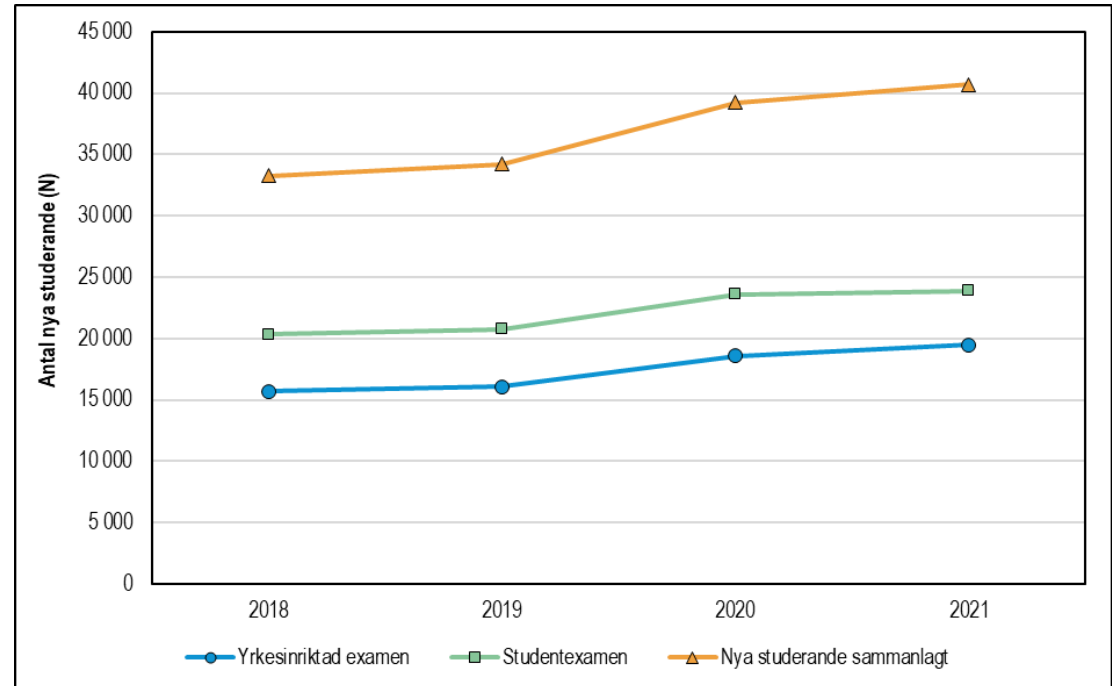
Studerande som avlagt yrkesinriktade examina i yrkeshögskolestudier

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Studerande som avlagt yrkesinriktade examina i yrkeshögskolestudier

- Antalet nya yrkeshögskolestuderande som har avlagt en yrkesinriktad examen har ökat i jämn takt sedan 2019.
 - År 2021 hade nästan hälften av alla nya yrkeshögskolestuderande avlagt en yrkesinriktad examen.
- Av de stora branscherna inom yrkeshögskoleutbildningen har drygt hälften av alla nya studerande inom hälso- och välfärdsbranschen samt teknikbranschen avlagt en yrkesinriktad examen.
- År 2022 antogs största delen av de nya yrkeshögskolestuderande som avlagt en yrkesinriktad examen genom urvalsprov.

Figur 1. Nya yrkeshögskolestuderande enligt grundutbildning 2018–2021. Källa: Vipunen

Yrkeshögskolestudiernas förlopp: De som läsåret 2015–2016 inledde sina studier, 5 år efter att studierna inletts

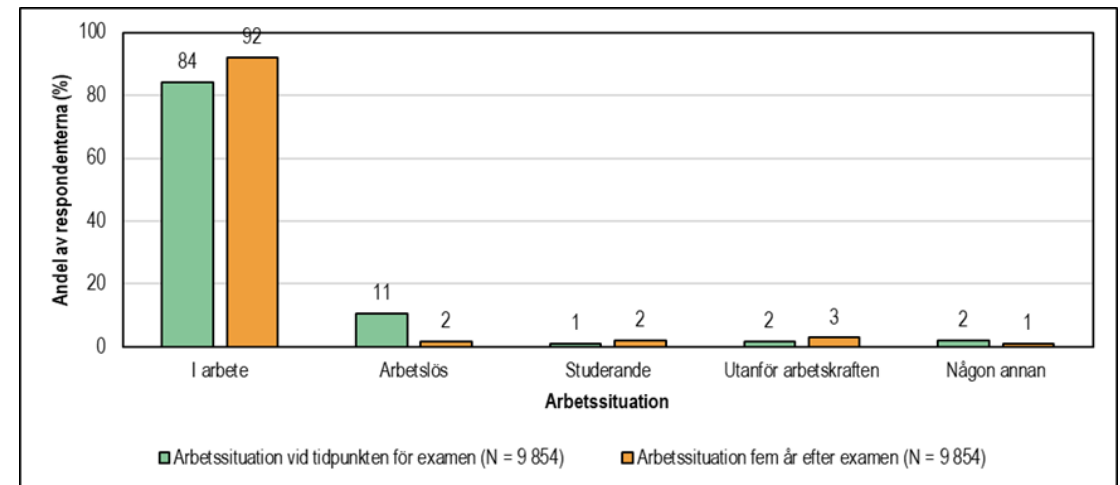
- Av de studerande vars grundutbildning var en yrkesinriktad examen hade två tredjedelar (67 %) avlagt yrkeshögskoleexamen fem år efter att studierna inletts.
 - Bland studerande med gymnasiebakgrund var det något vanligare att yrkeshögskolestudierna ännu inte var slutförda.
- Var tionde person som avlagt en yrkesinriktad examen hade avbrutit sina studier och övergått till arbetslivet.
- Andelen studerande som inte hade utexaminerats, studerat eller arbetat var liten bland dem som avlagt både yrkesinriktad examen och gymnasieutbildning.
- Andelen utexaminerade var störst inom hälso- och välfärdsbranschen (80 %) och minst inom informationsbehandling och datakommunikation (ICT) (50 %) samt teknikbranschen (55 %).

Tabell 1. Studerande som inledde sina studier läsåret 2015–2016, fem år efter att studierna inletts. Källa: Vipunen

Studiernas förlopp 5 år efter att studierna inletts	Yrkesutbildning som grundutbildning		Gymnasieutbildning som grundutbildning		Alla studerande	
	%	n	%	n	%	n
Examen i det ursprungliga examensslaget	65,1	9 360	61,3	8 085	63,5	21 726
Examen av annat examensslag	2,3	324	3,7	489	3,1	1 047
Studerar i den ursprungliga examensgrenen	17,0	2 448	21,3	2 802	18,2	6 240
Studerar för ett annat examensslag	1,9	267	3,5	465	2,5	864
Ingen examen, inga studier, i arbete	10,1	1 449	6,4	849	8,7	2 976
Ingen examen, inga studier, i arbete	3,7	525	3,8	495	4,0	1 365
Totalt	100,0	14 370	100,0	13 185	100,0	34 218

Hur nöjda är yrkeshögskolestuderande som avlagt en yrkesinriktad examen med yrkeshögskolestudierna, samt sysselsättning

- Största delen av de studerande som tog examen från en yrkeshögskola och som tidigare avlagt en yrkesinriktad examen var nöjda med sina yrkeshögskolestudier.
- Största delen av dem som tidigare avlagt en yrkesinriktad examen var i arbetslivet när de utexaminerades. Fem år senare hade andelen sysselsatta ökat.
- Dessa personer ansåg att de viktigaste kompetenserna i deras arbete var problemlösningsfärdigheter, förmåga till självständigt arbete och tidshantering, initiativförmåga och självstyrning, interaktions- och förhandlingsfärdigheter, förmåga att lära sig och ta till sig nya saker samt stresstålighet och förmåga att anpassa sig till nya situationer.

Figur 2. Arbetsituationen bland personer som avlagt en yrkesinriktad examen vid examen från yrkeshögskolan och fem år senare Källa: Karriäruppföljningsenkät

Kompetens hos studerande som avlagt en yrkesinriktad examen

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kunnandet bedömt med vitsord för alla studerande som avlagt en yrkesinriktad examen

- Kunnandet hos de studerande som avlagt en yrkesinriktad examen är i de gemensamma examensdelarna, bedömt med vitsord, i genomsnitt gott.
- De studerandes kunnande är enligt vitsordsbedömningen bäst i samhälls- och arbetslivsfrågor och svagast i matematisk-naturvetenskapliga ämnen.

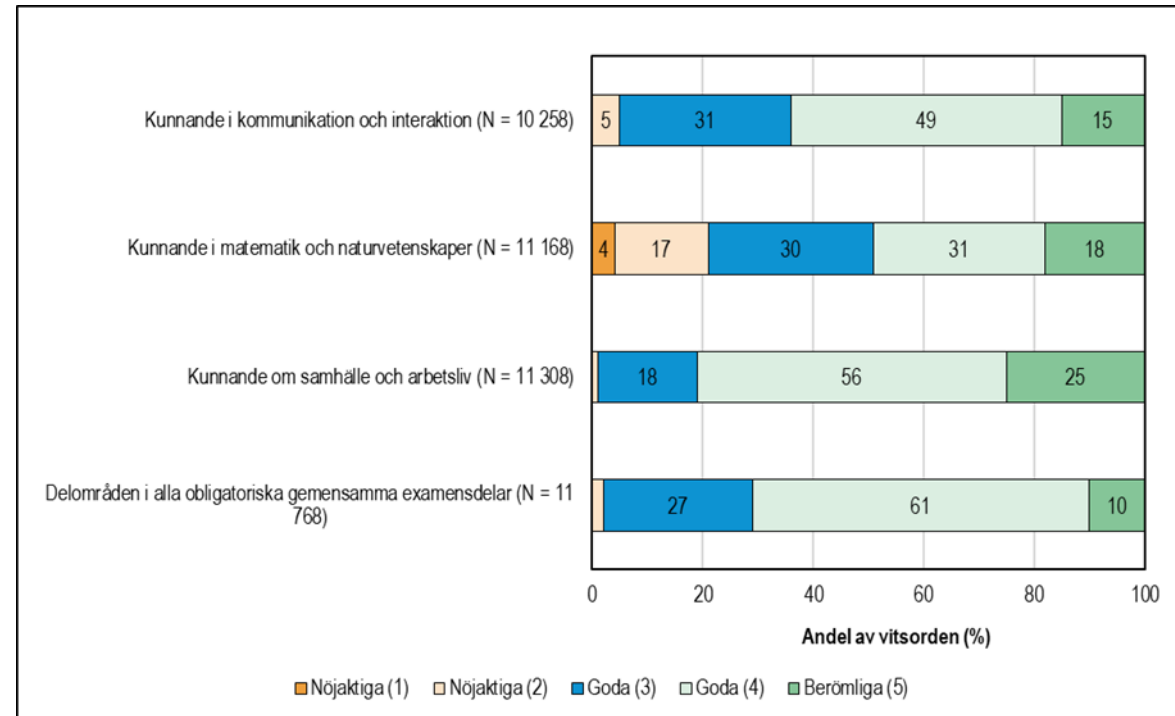
Tabell 2. Fördelningen av vitsorden i de gemensamma examensdelarna enligt delområde Källa: Koski

Gemensam examensdel	Vitsord		
	Nöjaktiga (1–2)	Goda (3–4)	Berömliga (5)
Kunnande i kommunikation och interaktion	14 %	78 %	8 %
Kunnande i matematik och naturvetenskaper	35 %	54 %	11 %
Kunnande om samhälle och arbetsliv	7 %	78 %	15 %

- Kunskaperna inom de tekniska områdena och tjänstebranschen är i genomsnitt svagare än inom andra utbildningsområden.
- I naturvetenskaper, humanistiska och konstnärliga områdena, handel och administration samt hälsovård och välfärd är de studerandes kunskaper i genomsnitt något bättre än inom andra utbildningsområden.

Kunnandet bedömt med vitsord för de studerande som avlagt en yrkesinriktad examen och som antagits till yrkeshögskolor

- Kunnandet hos de yrkeshögskolestuderande som avlagt en yrkesinriktad examen är i de gemensamma examensdelarna, bedömt med vitsord, i genomsnitt gott.
- De studerandes kunnande är enligt vitsordsbedömningen bäst i samhälls- och arbetslivsfrågor och svagast i matematisk-naturvetenskapliga ämnen.
- Kompetensen hos studerande som avlagt en yrkesinriktad grundexamen och som inlett studier vid en yrkeshögskola är, sett till vitsordet för alla obligatoriska gemensamma examensdelar, något bättre (medeltal 3,8) än för alla studerande som avlagt en yrkesinriktad examen (medeltal 3,4).

Figur 3. Kompetens hos studerande som antagits till yrkeshögskola mätt i vitsordet för de gemensamma examensdelarna åren 2018–2022. Källa: Koski, antagningsregistret

Centrala färdigheter för fortsatta studier som av yrkesutbildningens anordnare och av yrkeshögskolorna anses nödvändiga

Anordnare av yrkesutbildning, yrkeshögskolornas ledning och yrkeshögskolornas personal lyfte oftast fram samma färdigheter. Oftast nämnda färdigheter för fortsatta studier:

Studiefärdigheter och studieförutsättningar

Till exempel självstyrning och initiativförmåga
Interaktions- och grupparbetsförmåga
Färdigheter i informationssökning och informationsbehandling
IT-kompetens

Kommunikativa färdigheter

Skriftlig framställning
Förmåga att läsa faktatexter

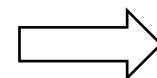
Kunskaper i främmande språk

Engelska och det andra inhemska språket

Kunskaper i matematik och naturvetenskaper

Dessutom lyfte anordnarna av yrkesutbildning fram yrkeskunnigheten som en central färdighet. Yrkeshögskolorna identifierade inte på samma sätt yrkeskunnigheten som en färdighet för fortsatta studier.

Yrkeskunnighet

Enligt yrkeshögskolornas erfarenheter varierar färdigheterna för fortsatta studier bland studerande som avlagt en yrkesinriktad examen.

Av yrkeshögskolornas ledning och personal oftast nämnda styrkor och brister i kompetensen hos de yrkeshögskolestuderande som avlagt en yrkesinriktad examen

Oftast nämnda styrkor i kompetensen

Yrkeskunnighet och branschkunnskap
Kännedom om begrepp och arbetsredskap
Nätverk och yrkesidentitet
Praktisk kompetens
Goda studiefärdigheter och stark motivation
Arbetslivserfarenhet och arbetslivsfärdigheter

Oftast nämnda brister i kompetensen

Kommunikativa färdigheter
Skriftlig framställning
Läskunnighet
Främmande språk
Kunskaper i matematik och naturvetenskaper
Studiefärdigheter och studieförutsättningar
Exempelvis initiativförmåga
Färdigheter att söka information
IT-kompetens

Yrkesstuderandes bild av sitt eget kunnande och av yrkeshögskolestudier

I Amis-undersökningen utreddes de studerandes bild av de färdigheter för fortsatta studier som en yrkesinriktad examen ger.

- Endast en liten andel (4 %) upplevde att en yrkesinriktad examen inte ger tillräckliga färdigheter för YH-studier.
- Samtidigt bedömde ändå en femtedel (20 %) att de inte har tillräckliga färdigheter för att förbereda sig för inträdesprovet.
- Utmaningar som yrkesstuderande tror att de kan komma att möta i högskolestudier:
 - Studierna är för tunga (59 %)
 - Försämrade ekonomisk situation (36 %)
 - Avbrutna studier (29 %)
 - Utmaningar med att kombinera arbete och studier (29 %)
 - Att hålla sig inom tidtabellen för studierna (28 %)
 - En känsla av utanförskap (20 %)
 - Man får inte tillräckligt med stöd under studierna (17 %)

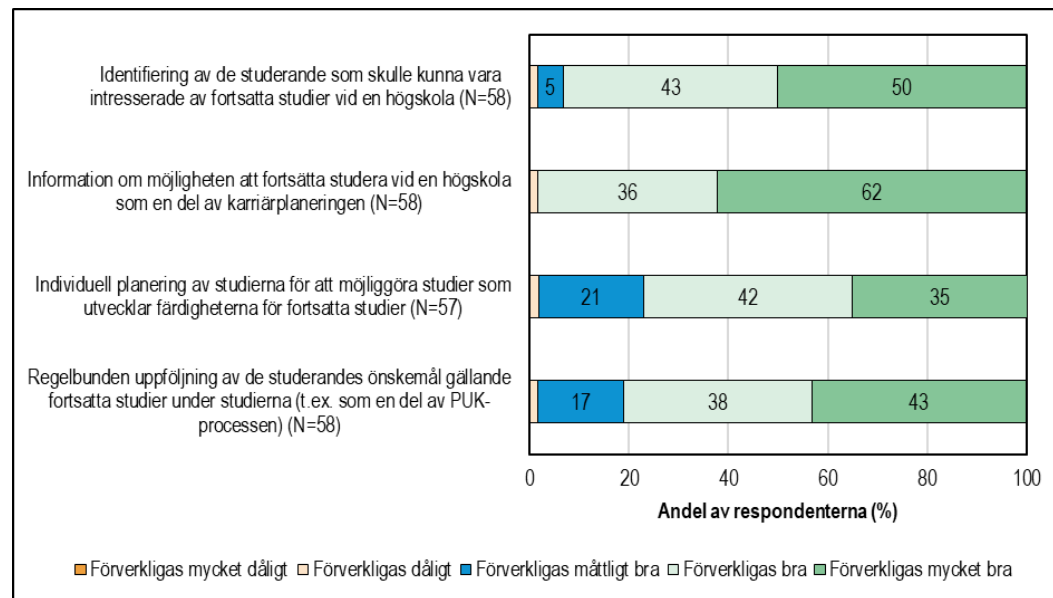
Stöd för utveckling av färdigheter för fortsatta studier under yrkesutbildningen

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Stöd för ansökan till högskolestudier som en del av studiehandledningen

- Över hälften (60 %) av utbildningsanordnarna har fastställt i verksamhetsmodellen för studiehandledning hur de stöder utvecklingen av färdigheter för fortsatta studier bland studerande som är intresserade av högskolestudier.

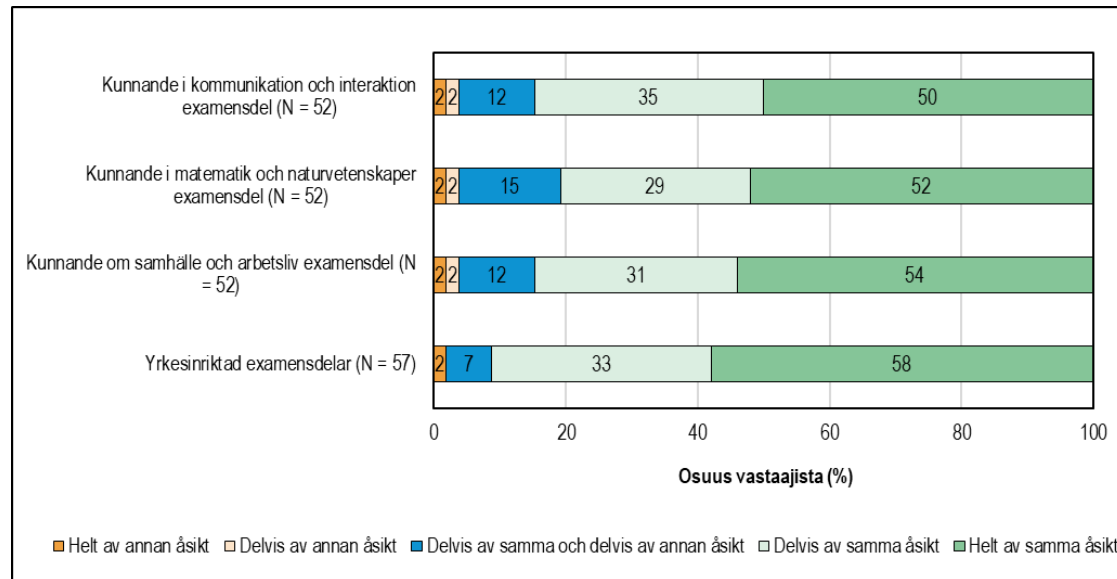

Figur 4. Yrkesutbildningsanordnarnas bedömning av hur önskemål om fortsatta studier identifieras och beaktas som en del av planeringen av studierna. Källa: Enkät till anordnare av yrkesutbildning

- Anordnarna bedömde att identifieringen av studerande som är intresserade av fortsatta studier och informationen om fortsatta studiemöjligheter till dem som en del av karriärplaneringen fungerar bra. Å andra sidan förverkligas planeringen av studierna så att de möjliggör studier som stöder färdigheterna för fortsatta studier samt den regelbundna uppföljningen av önskemål gällande fortsatta studier inte lika bra.
- Yrkehögskolestuderandes erfarenheter av uppmuntran och stöd från yrkesläroanstalten var mycket varierande:
 - En del studerande hade fått bra information och stöd. En del uppgav att de inte alls hade fått någon information om möjligheter till fortsatta studier, eller att information bara hade getts till vissa studerande. För att få information krävdes även att man själv var aktiv.
- Enligt anordnarnas utvärdering känner den handledande personalen till vilka färdigheter som behövs för yrkehögskolestudier något bättre än den undervisande personalen.

Stöd för utvecklingen av färdigheter för fortsatta studier i studierna

- Största delen av utbildningsanordnarna ansåg att de studerande får undervisning och handledning i olika examensdelar i enlighet med sina mål.
 - Respondenternas bedömningar var mer kritiska för gemensamma examensdelar än för yrkesinriktade.

Figur 5. Yrkesutbildningsanordnarnas uppfattning om huruvida de studerande får undervisning och handledning i enlighet med sina mål i de gemensamma och yrkesinriktade examensdelarna. Källa: Enkät till anordnare av yrkesutbildning

- Drygt hälften av anordnarna hade i sitt dokument som styr den pedagogiska verksamheten beskrivit hur utvecklingen av de studerandes färdigheter för fortsatta studier stöds.
- Anordnarna stödde oftast genom individuell handledning utvecklingen av de studerandes färdigheter för fortsatta studier när den individuella kompetensutvecklingsplanen (PUK) utarbetades. Oftast hänvisades de studerande till förberedande studier eller andra studier som utvecklar färdigheterna för fortsatta studier.
 - Det var sällsynt att undervisningen i obligatoriska gemensamma examensdelar skiljs åt så att de bättre stöder utvecklingen av beredskapen för fortsatta studier.
 - I fråga om de yrkesinriktade examensdelarna hjälptes de studerande i någon mån att skaffa sådana inlärnings- och yrkesprov platser i arbetslivet som så bra som möjligt stöder utvecklingen av färdigheter för fortsatta studier.

Studier som utvecklar färdigheterna för fortsatta studier som erbjuds de studerande

Studier som man inte samarbetar med yrkeshögskolor för att kunna erbjuda

- Knappt hälften (48 %) av anordnarna erbjuder gymnasiestudier som inte leder till en dubbelexamen.
- En något mindre andel (44 %) erbjuder andra studier:
 - Studier som ordnas av andra aktörer (inte yrkeshögskolor)
 - Extra stöd för studierna
 - Studier som förbereder för yrkeshögskolestudier som man ordnar själv
 - Valbara delområden i gemensamma examensdelar
 - Färdiga studievägar (inte ledstudier)

Studier som man samarbetar med yrkeshögskolor för att erbjuda

- Vanligast är att erbjuda ledstudier (83 %) av utbildningsanordnarna).
- Mera sällan erbjuds prova på-kurser (60 %) eller gemensamma studier som förbereder för högskolestudier (52 %).
- Många av anordnarna (69 %) har undervisningssamarbete och gemensamma lärmiljöer med yrkeshögskolor.
- Uppfattningen om hur samarbetet fungerar var positivare bland yrkeshögskolornas ledning än bland utbildningsanordnarnas och yrkeshögskolornas personal.

Ledstudier

- Alla yrkeshögskolor har inte fastställt förutsättningar som en studerande måste uppfylla för att kunna delta i ledstudier.
 - Om förutsättningar har fastställts gäller de oftast motivation och lämplighet för branschen, eller så har man ställt upp kompetensrelaterade krav som den studerande måste uppfylla (t.ex. goda studieframgångar i yrkesutbildningen).
- En del yrkeshögskolor kräver att anordnarna av yrkesutbildning ska stödja studerande som avlägger ledstudier. De vanligaste formerna av stöd:
 - handledning och stöd
 - studiehandledning
- Ledstudier slutförs i genomsnitt endast av 44 procent av de studerande som inlett dem.
- Enligt yrkeshögskolornas kompetenschefer påskyndar ledstudier i allmänhet inte yrkeshögskolestudier.
- Enligt anordnarna av yrkesutbildning anknyter utmaningarna i ledstudier i synnerhet till att passa in studierna i de studerandes scheman samt till studiernas kravnivå.

Tabell 3. Yrkeshögskolornas kompetenschefer uppfattning om hur yrkeshögskolestudierna i genomsnitt framskrider för studerande som avlagt ledstudier jämfört med andra studerande som avlagt en yrkesinriktad examen.
Källa: Enkät för yrkeshögskolornas personal

Genomsnittlig takt för framskridandet i studierna bland studerande som avlagt ledstudier i jämförelse med andra studerande	Yrkeshögskolornas kompetenschefer	
	%	n
Långsammare	5,9	2
Lite långsammare	14,7	5
Ingen skillnad	35,3	12
Lite snabbare	38,2	13
Snabbare	5,9	2
Totalt	100,0	34

Styrkor och utvecklingsobjekt som anordnarna av yrkesutbildning oftast nämns till stöd för utvecklingen av de studerandes färdigheter för fortsatta studier

- **Oftast nämnda styrkor**
 - Individuell handledning och individuellt stöd för studerande
 - Kunnig personal och högklassig undervisning
 - Tillgång till studier som utvecklar beredskapen för fortsatta studier
 - Fungerande samarbete med yrkeshögskolor
 - Fungerande förberedande studier
- **Oftast nämnda utvecklingsobjekt**
 - Samarbete med yrkeshögskolor
 - Systematisering av verksamhet som hänför sig till utveckling av färdigheter för fortsatta studier
 - Bättre kännedom om yrkeshögskolorna
 - Utveckling av kommunikation om studier som förbättrar färdigheterna för fortsatta studier

De frågor som en del av anordnarna identifierade som sina styrkor kunde hos andra anordnare betecknas som utvecklingsobjekt.

Samarbete mellan anordnare av yrkesutbildning och yrkeshögskolor

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Samarbete mellan anordnare av yrkesutbildning och yrkeshögskolor som syftar till att förbättra färdigheterna för fortsatta studier för studerande inom yrkesutbildningen

- Nästan alla yrkeshögskolor (95%) samarbetade med anordnare av yrkesutbildning och bedömde att ett sådant samarbete utvecklar färdigheterna för fortsatta studier hos de studerande inom yrkesutbildningen. Största delen av kompetenscheferna (82%) och en tredjedel av undervisnings- och handledningspersonalen (34%) deltog i samarbetet.
- Yrkeshögskolornas ledning och anordnarna av yrkesutbildning såg många liknande utvecklingsobjekt i samarbetet mellan dem:
 - Utveckling av samarbetet i anslutning till förberedande studier och andra studier som utvecklar förutsättningarna för fortsatta studier
 - Intensifierat och regelbundet samarbete
 - Fler nya partnerskapsavtal och mer regionalt samarbete
 - Gemensamma projekt och utvecklingsevenemang

Utveckling av lagstiftningen och bestämmelserna kring yrkesutbildning

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Hur skulle utbildningsanordnarna utveckla lagstiftningen kring yrkesutbildning för att bättre kunna stödja utvecklingen av de studerandes färdigheter för fortsatta studier

De vanligaste utvecklingsobjekten

- Yrkesutbildningens examensstruktur
 - Bättre möjligheter att välja examensdelar från andra examina och läroanstalter
 - Möjlighet att inkludera mer valbara studier i examen
- Finansiering
 - Fokus på att förverkliga flexibla studievägar, styrning och utveckling av nya verksamhetsmodeller
 - Uppmuntran till samarbete med högskolor
- Gemensamma examensdelar
 - Revidering av innehållet så att det bättre motsvarar kraven i fortsatta studier
- Flexibilitet i tillgodoräkandet av studier och erkännande av kunnande
 - Möjlighet att inkludera högskolestudier i examina utan numerisk bedömning.
 - Möjlighet att lättare få kunnande som förvärvats i en yrkesutbildning tillgodoräknat i yrkeshögskolestudier.

Slutsatser och utvecklingsrekommendationer till anordnare av yrkesutbildning och utbildningsförvaltningen

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Yrkeskunnigheten är en styrka, de matematiska kunskaperna behöver utvecklas

Slutsatser

- Anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna har väldigt enhetliga uppfattningar om centrala färdigheter för fortsatta studier:
 - studiefärdigheter,
 - kommunikativa färdigheter,
 - språkkunskaper,
 - matematiskt-naturvetenskapligt kunnande
- Anordnare av yrkesutbildning och yrkeshögskolestuderande ser också branschspecifik yrkeskunskap som en färdighet för fortsatta studier.

De studerandes studiefärdigheter varierar: Hos en del är de en styrka, medan en del har svaga färdigheter

Med tanke på yrkeshögskolestudier har de studerande brister i dessa färdigheter. I yrkesutbildningen får de studerande inte alltid undervisning enligt målen i de gemensamma examensdelarna

Utöver yrkeskunskapen är arbetserfarenhet och arbetslivsfärdigheter styrkor i de studerandes kunnande.

Yrkeskunnigheten är en styrka, de matematiska kunskaperna behöver utvecklas

Utvecklingsrekommendationer

- Anordnarna av yrkesutbildning bör
 - säkerställa att de studerande får undervisning i enlighet med sina mål i de gemensamma examensdelarna.
 - erbjuda de studerande mer omfattande möjligheter till utmanande övningar även i undervisningen i de obligatoriska gemensamma examensdelarna för att utveckla färdigheterna för fortsatta studier.
- Yrkeshögskolorna bör också föra en dialog med anordnarna av yrkesutbildning om hurdan kunnande yrkesinriktade examina ger och hurdana färdigheter som behövs i yrkeshögskolestudier.

Studierande i yrkesutbildning som är intresserade av fortsatta studier hänvisas ofta till ledstudier eller andra tilläggstudier

Slutsatser

- De individuella studievägarna för studerande som är intresserade av fortsatta studier behöver utvecklas.
 - Nästan hälften av anordnarna har inte beskrivit i sitt dokument som styr det pedagogiska arbetet hur utvecklingen av färdigheter för fortsatta studier ska stödas.
 - Regelbunden uppföljning av de studerandes önskemål gällande fortsatta studier och individuell planering av studier som utvecklar färdigheterna för fortsatta studier förverkligas inte hos alla anordnare.
 - En del studerande upplever att de inte får tillräckligt med information, stöd och uppmuntran för att söka till högskoleutbildning.
- Studerande som är intresserade av fortsatta studier hänvisas ofta till ledstudier eller andra särskilda studier som utvecklar färdigheterna för fortsatta studier.
- Det är vanligt att ledstudier avbryts.
 - Enligt svar från yrkeshögskolornas kompetenschefer slutför i genomsnitt under hälften av de studerande ledstudier.

Studierande i yrkesutbildning som är intresserade av fortsatta studier hänvisas ofta till ledstudier eller andra tilläggstudier

Utvecklingsrekommendationer

- Anordnarna av yrkesutbildning bör
 - säkerställa att handledningen för fortsatta studier är en integrerad och ständigt närvarande del av karriärhandledningen för yrkesstudierande på samma sätt som handledningen för arbetslivet.
 - för att säkerställa undervisningens kvalitet beskriva i sitt dokument som styr den pedagogiska verksamheten hur utvecklingen av de studerandes färdigheter för fortsatta studier stöds i de gemensamma och yrkesinriktade examensdelarna samt på olika examensnivåer.
- Anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna bör
 - utreda varför det är så vanligt att studerande avbryter ledstudier och hur ledstudierna och deras innehåll kan utvecklas så att en större andel av de studerande slutför dem.

Identifieringen och användningen av kunnande behöver utvecklas

Slutsatser

- Utbildningsanordnarna har goda förutsättningar att stödja de studerande i att utveckla kompetens enligt målen
 - Nästan alla anordnare har en verksamhetsmodell för studiehandledning eller motsvarande.
 - Å andra sidan samarbetar en betydande andel av utbildningsanordnarna och yrkeshögskolorna inte sinsemellan i utarbetandet av modeller för handledningen.

Utvecklingsrekommendationer

- Alla anordnare av yrkesutbildning bör utarbeta en verksamhetsmodell för handledning.
 - Utvärderingsgruppen uppmuntrar utbildningsanordnarna och yrkeshögskolorna att samarbeta för att vidareutveckla verksamhetsmodellerna för handledning.

Föreställningarna överensstämmer inte med verkligheten när det gäller möjligheterna för personer som avlagt en yrkesinriktad examen att lyckas med yrkeshögskolestudier.

Slutsatser

- Bland yrkesstuderande råder en osäkerhet gällande möjligheterna att lyckas med yrkeshögskolestudier
 - En del studerande tror inte på sina möjligheter som YH-studerande.
 - De upplever att deras språkliga och matematiska kunskaper inte är på den nivå som krävs för att de ska klara sig i yrkeshögskolestudier.
- Bland yrkeshögskolornas personal och ledning upplever en del att studerande som avlagt yrkesinriktade examina har bristfälliga färdigheter för fortsatta studier.
- Å andra sidan
 - Yrkeshögskolorna stöder sina studerande på många sätt för att de ska komma framåt i sina studier.
 - I genomsnitt klarar sig yrkeshögskolestuderande som avlagt en yrkesutbildning bra i sina studier och är nöjda med dem.
 - Studerande som har avlagt en yrkesinriktad examen byter studieområde under studierna mera sällan än studerande som har avlagt gymnasiestudier.

Föreställningarna överensstämmer inte med verkligheten när det gäller möjligheterna för personer som avlagt en yrkesinriktad examen att lyckas med yrkeshögskolestudier.

Rekommendationer

- Utbildningsanordnarna behöver faktabaserad information om hur studerande som har avlagt en yrkesinriktad examen klarar sig i yrkeshögskolestudier.
- Studerande bör få information om studerande i yrkeshögskolestudier som har avlagt yrkesinriktade examina samt om det stöd som yrkeshögskolorna erbjuder som en del av studiehandledningen och PUK-samtalen i yrkesutbildningen.
- För att andelen högskoleutbildade unga ska öka krävs att fler som avlagt en yrkesinriktad examen upplever att yrkeshögskolestudier är ett möjligt alternativ för dem.
 - Utvärderingsgruppen uppmuntrar undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen, anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna att tillsammans arbeta för att uppnå detta mål.

Anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna samarbetar på ett mångsidigt sätt

Slutsatser

- Samarbetet mellan anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna är mångsidigt, t.ex.
 - Studier som förbereder för högskolestudier, såsom ledstudier och prova på-kurser
 - Undervisningssamarbete
 - Gemensamma lärmiljöer
- En risk med ett mångsidigt samarbete är att samarbetet blir splittrat, så att det inte uppfyller de uppställda målen på bästa möjliga sätt.
 - En del organisationer utvärderar och utvecklar inte heller sitt samarbete regelbundet
- Identifierade utvecklingsområden i båda organisationerna skapar en bra grund för vidareutveckling av samarbetet
 - Utveckling av samarbetet i anslutning till förberedande studier och andra studier som utvecklar förutsättningarna för fortsatta studier
 - Intensifierat och regelbundet samarbete
 - Fler nya partnerskapsavtal och mer regionalt samarbete
 - Gemensamma projekt och utvecklingsevenemang

Anordnarna av yrkesutbildning och yrkeshögskolorna samarbetar på ett mångsidigt sätt

Utvecklingsrekommendationer

- Utbildningsanordnarna och yrkeshögskolorna bör utveckla samarbetsformer som främjar övergången till fortsatta studier för studerande som avlagt en yrkesinriktad examen.
- Utbildningsanordnarna och yrkeshögskolorna bör utveckla sitt samarbete ytterligare utifrån utvecklingsområden som identifierats gemensamt.
 - De utbildningsanordnare och yrkeshögskolor som har många samarbetsformer som strävar till att utveckla de studerandes färdigheter för fortsatta studier bör gärna se till att de utgör en ändamålsenlig helhet som stöder de studerandes övergång till fortsatta studier.
 - Studerande både inom yrkesutbildning och vid yrkeshögskolor som avlagt yrkesinriktade examina bör delta i utvecklingen av samarbetet.
- Utbildningsanordnarna ska se till att de som en del av kvalitetshanteringen för sin verksamhet regelbundet utvärderar och utvecklar de samarbetsformer som strävar till att utveckla färdigheterna för fortsatta studier.

God praxis

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

God praxis

- Som en del av utvärderingen samlade yrkeshögskolornas ledning och personal samt anordnare av yrkesutbildning in sådan god praxis som enligt dem stöder den fortsatta studievägen till högskolestudier för studerande som avlagt en yrkesinriktad examen, förbättrar studiefärdigheterna och påskyndar studierna.
- Bekanta dig med god praxis på vår webbplats:
 - [Yrkesutbildningsanordnarnas goda praxis för utveckling av färdigheter för fortsatta studier \(pdf, 215.68 KB\)](#)
 - [Yrkeshögskolornas lednings goda praxis för utveckling av färdigheter för fortsatta studier \(pdf, 201.55 KB\)](#)
 - [Yrkeshögskolornas personals goda praxis för utveckling av färdigheter för fortsatta studier \(pdf, 307.54 KB\)](#)

Närmare upplysningar om utvärderingen

- [Utvärderingens slutrapport](#)
- [Sammanfattning av resultaten gällande yrkeshögskoleutbildning](#)
- [Utvärderingens webbplats](#)

Närmare upplysningar av

- Veera Hakamäki-Stylman, fornamn.efternamn@karvi.fi, tfn 029 533 5555
- Raisa Hievanen, etunimi.sukunimi@karvi.fi, tfn 029 533 5542